

Opnieuw de dennenscheerder!

Hoewel het calamiteus optreden van de dennenscheerder (*Tomicus piniperda*) al jarenlang een overwonnen zaak was, door het toepassen van een zeer consequente dunningscyclus, blijkt het meer dan tijd een lans te breken voor "de toepassing van een normale boshygiëne".

In verband met de "toestand" in de bosbouw is het in de laatste tien jaren namelijk zover gekomen, dat velen aan een dunningscyclus van drie à vier jaar in groveden niet meer toekomen. Het is zelfs zo dat men slechts weinig opmerkingsgave behoeft te bezitten, om niet te kunnen vaststellen, dat het grootste gedeelte van onze grovedennenopstanden zich in een betreuenswaardige toestand bevindt. Wat is dat snel gegaan! Een duidelijk bewijs voor het feit, dat men een bos niet ongestraft aan zijn lot kan overlaten. Het lijkt niet onwaarschijnlijk, dat daarvan in de naaste toekomst sterfte op grote schaal het gevolg zal zijn, met alle nasleep, die daaruit weer zal voortvloeien.

Ook van zijden, waarvan men dat allerminst verwacht zou hebben, kan tegenwoordig het geluid worden gehoord van het belang van de bossen voor Nederland. Het zou daarom een landsbelang kunnen zijn, wanneer de uitbreiding van het subsidiebeleid in de bosbouw zou worden gericht op één of andere vorm van onderhoudssubsidie. Waarmee tevens de zekerheid zou worden verkregen, dat de verstrekte hulp ook inderdaad aan het bos ten goede zou komen. Deze wens is niet nieuw; ze is ook als "aanbeveling" opgenomen in het Structuurrapport van de Structuurcommissie van het Bosschap, dat op 4 juni 1969 aan de Minister van Landbouw en Visserij is aangeboden: "Toekenning van premies op onrendabele dunningen." Daar gaat het hier namelijk precies om en inmiddels is er alweer bijna twee jaar verstreken en wordt de toestand wel niet met de dag, doch wel "met het seizoen" ernstiger.

Men tracht nu door het *uitstellen* van "eerste dunningen", door het *verlengen* van de dunningscyclus voor groveden met meerdere jaren en een dan gelijktijdig *sterker ingrijpen*, de kosten van dunning te beperken.

Een nuttig streven, zou men zeggen, maar mijns inziens is dit toch niet de weg. Het is immers "normaal" al zo, dat er onmiddellijk na een dunning van groveden toch al weer dode bomen verschijnen, die men dus tijdens de dunning nog niet als kwijnend heeft kunnen herkennen. Iedere verlenging van de cyclus kan dus alleen maar leiden tot nóg meer kwijnende bomen, die de dennenscheerder dus alle kansen tot ontwikkeling bieden. Het gevolg daarvan is niet alleen een aangetoond aanwasverlies van de opstand van ca. 22 à 25%, was het dat maar, doch bij herhaalde aantasting ook het *afsterven* van die opstand.

Het is evenmin juist, om maar zoveel mogelijk hout in het bos achter te laten, omdat opwerking niet meer loont en men toch, om z'n geweten geen geweld aan te doen, wel wil dunnen. Het middel lijkt dan erger dan de kwaal (verzwakking van de opstand door licht-, vocht- en voedselconcurrentie), omdat de verzwakking dan door de dennenscheerder zal worden veroorzaakt.

Wellicht zal een lopend onderzoek naar de periode, waarin het verantwoord is ongeschild grovedennenhout in het bos te laten liggen, met andere woorden, naar het tijdstip van dunning, uitkomst bieden. Naar verluidt, zou dat tijdstip niet in de winter liggen, zoals werd vermoed, doch in mei, juni, juli. In dat geval zou men de toekomst minder zorgelijk kunnen achten. Zo niet, dan is alleen een eenmalige zonde (het laten liggen van te dikke stammen) verantwoord, althans wordt terecht uit twee kwade zaken voor de minst ernstige gekozen. Als tenminste aangrenzende buurlieden niet hetzelfde doen en er tóch weer van "herhaling" sprake is.

Er zal een meer rationele, dus minder kostbare, wijze van velling van de dunningsopstand moeten komen, zonder de dunning, in haar betekenis voor de bevoordeling van de blijvende opstand, geweld aan te doen. Dat is dan gemakkelijk gezegd, maar voorlopig is die rationele methode er niet. Ook de ruimere plantafstanden zullen niet onnodig maken, wat men nu algemeen nalaat, namelijk de dunning van óók de oudere opstanden (van dertig jaar en ouder). Over de jongere opstanden praten we niet méér, dan we in het voorgaande al deden en doen een beroep op allen die zich ooit "bosbouwer" voelden, om hun invloed waar dan ook te doen gelden, *opdat er gedund wordt!* Anders hoeft het, zeer binnenkort, niet meer!

W. E. Meijerink